

Mánnábearrašat

OANEHAČČAT JA ČIELGASIT

2022

Sisdoallu

Kela doarjagat mánnábearrašii	3
Mánná šaddamin	6
Vánhemiidbeaiveruđat bearašfriijavuodaid áigge	10
Mánáiddikšuma doarjagat bearašfriijavuodaid maŋŋá	24
Juos mánná buohccá	29
Ealihandoarjja	30
Ohcan ja máksin	32
Ná Kela bálvala	35

Kela doarjagat mánnábearrašii

Dán gihppagis mitaluvvo, mo Kela doarju mánnábearrašiid. Kela doarjagiid veahkkín vanhemat sáhttiba leat ruovttus ovttas sudno mánáin su dehálaš vuosttas mánotbajiid áigge.

Čuovvovaš siidduin mitaluvvo dárkileappot, man ruđalaš doarjaga Kela máksá mánnábearrašii áhpehisvuodaáigge ja máná riegádeami maŋŋá.

Gihppagis mitaluvvo maiddá, mo Kela doarju máná dikšuma ja buhte mánás šaddan goluid.

Gihppaga loahpas leat dieđut das, mo mánnábearraša doarjagat ohccojuvvojit.

Gihpa mitala jagi 2022 dilis.

Lassidiehtu nehtas ja telefovnnas

Kela doarjagiid birra mitaluvvo davvisámegillii čujuhusas www.kela.fi/davvisamegillii

Mánnábearrašiid doarjagiid birra mitaluvvo dárkileappot Kela suomagielat siidduin www.kela.fi/lapsiperheet

Juos dus leat jearaldagat, sáhtát ringet bálvalannummirii **020 692 206**

Gii sáhttá oažžut mánnábearrašiid doarjagiid?

Sáhtát oažžut Kelas mánnábearraša doarjagiid, go gulat Suoma sosiáladorvui ja ásat Suomas fásta. Muhtumin doarjagiid sáhttet oažžut maiddá eará olbmot, juos sii barget Suomas.

Juos leat ássan olgoriikkain dahje leat fárremin olgoriikki, dárkkis Kelas, sáhtátgo oažžut Kela doarjagiid. Fárren Supmii dahje eret Suomas sáhttá váikkuhit Kela doarjagiidda.

Maid doarjagiid mánnábearraš sáhttá oažžut?

Kela doarjagat mánnábearrašiidda leat

- etniidoarjja
- vanhemiidbeaiveruđat
 - etniidruhta
 - sierraetniidruhta
 - áhčiidruhta
 - vanhemiidruhta
- mánáidruhta
- mánáiddikšuma doarjagat
 - ruoktodikšodoarjja
 - njuovžilis dikšunruhta
 - priváhta dikšuma doarjja
 - oassedikšunruhta
- buohcci dahje lámis máná doarjagat
- ealihandoarjja.

Vánhemiidbeaiveruđat ođasmuvvet

Vánhemiidbeaiveruđaid guoskevaš láhka nuppástuvvá čakčat 2022.

Seammas nuppástuvvet Kela doarjagiid namat.

Juos du máná rehkenastojuvvon áigi lea 4.9.2022 dahje dan maŋŋá, vanhemiidbeaiveruđat leat

- áhpehisvuodaruhta
- sierraáhpehisvuodaruhta
- vanhemiidruhta.

Dát ođđa doarjagat bohtet etniidruđa, sierraetniidruđa, áhčiidruđa ja boares lága mieldásaš vanhemiidruđa sadjái. Kela máksá doarjagiid boares lága vuodul dušše daidda vanhemiidda, geaid máná rehkenastojuvvon áigi lea ovdal 4.9.2022.

Dán gihppagis boares lága mielde mearrašuvvi čuoggát leat merkejuvvon **alit ivnniin**. Ođđa lága mielde mearrašuvvi čuoggát leat merkejuvvon **fiskes ivnniin**.

Mánnábearraš sáhttá oažžut maiddá eará doarjagiid

Dárkkis maiddá, sáhtátgo oažžut eará Kela doarjagiid. Eará Kela doarjagat bearrašiidda leat ovdamearkka dihte ássama doarjagat, stuđeantta doarjagat, vearjogeatnegasa doarjagat, bargguhisvuodadorvu ja buohccámii gullevaš buhtadusat. Dat leat ovdanbuktojuvvon iežaset gihppagiin.

Mánná šaddamin

Juos dudnuide lea šaddamin njuoratmáná,
váldde vuos oktavuoda rávvehakkii.
Go áhpehisvuolta lea ovdánan, sáhtát ocat Kela doarjagiid,
dego etniiddoarjaga.
Kelas oažžu maiddái mánáidruđa, Kela-koarta
ja iešguđetlágan doarjagiid máná dikšumii.

Etniidrávvehat bálvala áhpehemiid ja mánnábearrašiid

Juos leat áhpeheapmen,
váldde oktavuoda iežat ruoktogieldda etniidrávvehakkii.
Etniidrávvehaga bálvalusat leat nuvttá.

Rávvehagas bearaš oažžu ráđiid
áhpehisvuodaáiggi ja riegádahttima várás.
Lassin rávvehagas čuvvot eatni ja máná dearvvašvuodadili.

Eadni galgá fitnat rávvehagas dárkkástusas
áhpehisvuoda álggus, mañimustá 18. áhpehisvuodavahkus.
Dárkkástusas oaččut áhpehisvuodađuodaštusa.
Dárbbasat duodaštusa, go ozat Kelas doarjaga.

Etniiddoarjja lea etniidpáhka dahje ruhtasubmi

Sáhtát ocat etniiddoarjaga,
go áhpehisvuolta lea bistán 5 mánotbaji.
Sáhtát válljet etniidpáhka dahje 170 euro.
Etniidpáhkas leat dikšundárbašat ja biktasat njuoratmánái.
Sáhtát bivdit etniidpáhkii sámegeiel vuosttasgirjji Kelas.

Oza etniiddoarjaga mañimustá 2 mánotbaji ovdal
rehkenastojuvvon áiggi.

Mánáidruhta

Kela máksá juohke mánás mánáidruđa. Mánáidruhta máksojuvvo dábbálaččat eadnái, áhččái dahje eará fuolaheaddjái. Máksin joatkašuvvá gitta dan mánotbaji lohppii, go mánná deavdá 17 jagi.

Mánáidruhta máksojuvvo mánáid meari mielde:

- ovttá mánás sulaid 95 euro mánotbajis
- guovtte mánás sulaid 200 euro mánotbajis
- golmma mánás sulaid 334 euro mánotbajis
- njealje mánás sulaid 497 euro mánotbajis
- viđa mánás sulaid 679 euro mánotbajis.

Oktofuolaheaddji oažžu bajádusa, mii lea sulaid 63 euro mánotbajis máná guovdu.

Mánáidruđas ii mana vearru.

Muitte ohcat mánáidruđa.

Sáhtát oažžut mánáidruđa juo ovdal go mánná lea riegádan dahje máná riegádeami maŋŋá.

Kela-koarta

Go mánná riegáda Suomas, diehtu máná riegádeamis manná buohcceviesus álbmotregisttarii ja doppe Kelai. Mánná oažžu identitehtadovddaldaga.

Go mánná lea ožžon nama, Kela sádde ruoktot Kela-koartta dahje buohcoadjokoartta.

Vánhemiidbeaiveruđat bearašfrijavuodaid áigge

Áhpeheapme vánhen sáhttá báhcit etniidlupmui juo ovdal go mánná riegáda. Riegádeami maŋŋá goabbáge vánhemat sáhttiba leat ruovttus ovttas mánáin. Kela máksá dán áigodagas vánhemiidbeaiveruđaid, mat dorvvastit bearraša boađuid.

Bearašfrijavuodaid guoskevaš lánka nuppástuvvá

Kela máksán vánhemiidbeaiveruđat nuppástuvvet čakčat 2022. Dalle bohtá fápmui bearašfrijavuodaodastus.

Oaččut Kela doarjagiid **boares lágá** vuodul, juos

- rehkenastojuvvon áigi lea ovdal 4.9.2022
- váldibeahhti adopšuvdnamána dikšui 30.7.2022 dahje ovdal dan.

Boares lágá vuodul mearrašuvvi vánhemiidbeaiveruđat leat etniidruhta, sierraetniidruhta, áhčiidruhta ja vánhemiidruhta. Boares lágá vuodul mearrašuvvi doarjagiin mitaluvvo siidduin 12–16. Dán gihppagis boares lágá vuodul mearrašuvvi čuoggát leat merkejuvvon alit ivnniin.

Oaččut Kela doarjagiid **ođđa lágá** vuodul, juos

- rehkenastojuvvon áigi lea 4.9.2022 dahje dan maŋŋá
- váldibeahhti adopšuvdnamána dikšui 31.7.2022 dahje dan maŋŋá.

Ođđa lágá vuodul mearrašuvvi vánhemiidbeaiveruđat leat áhpehisvuodaruhta, sierraáhpehisvuodaruhta ja vánhemiidruhta. Ođđa lágá vuodul mearrašuvvi doarjagiin mitaluvvo siidduin 18–21. Dán gihppagis ođđa lágá vuodul mearrašuvvi čuoggát leat merkejuvvon fiskes ivnniin.

Bearašfriijavuodát ja doarjagat boares lága mielde

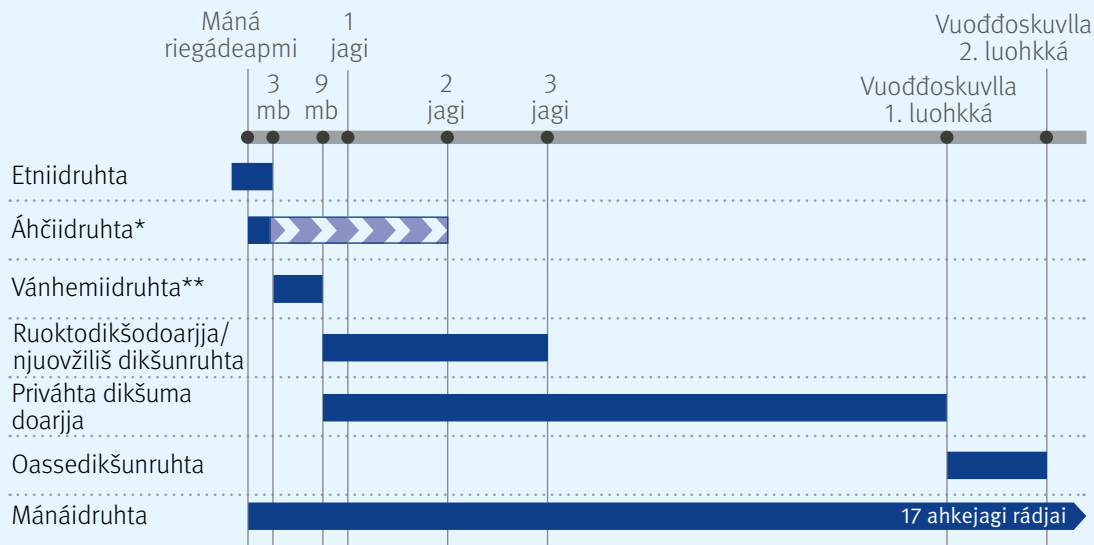
Dát doarjagat gusket du bearraša, juos

- rehkenastojuvvon áigi lea ovdal 4.9.2022
- váldibeahtti adopšuvdnamáná dikšumii 30.7.2022 dahje ovdal dan.

Doarjagat mearrašuvvet boares lága mielde maiddái dalle, juos rehkenastojuvvon áigi lea 4.9.2022 dahje dan maŋŋá, muhto mánná riegáda ovdal rehkenastojuvvon áiggi 29.7.2022 dahje dan maŋŋá.

Goas sáhttá oažžut doarjagiid?

Vulobealde lea govva, mas ovdanbuktojuvvo, maid doarjagiid Kela máksá vuosttas máná riegádeami áigge ja go mánná bajásšaddá. Gova badjeoasis lea máná ahki. Ceahkit čujuhit, man ahkemuttus Kela máksá maidge doarjagiid.

* Áhčiidluomu sáhttá doallat osiid mielde dan rádjai, go mánná deavdá 2 jagi.

1–18 beavvi sáhttá dollojuvvot seamma áigge etniin.

Etniidruhta

Eadni sáhttá báhcit etniidluomu áramustá sulaid 8 vahku ovdal rehkenastojuvvon áiggi. Dábálaččat eadni báhcá etniidluomu goittotge sulaid ovtta mánotbaji ovdal rehkenastojuvvon áiggi.

Etniidluomu eadni oažžu etniidruđa.

Dan máksojuvvo 105 árgabeavvi dahjege sulaid 4 mánotbaji.

Oza etniidruđa

maŋimustá 2 mánotbaji ovdal rehkenastojuvvon áiggi.

Dárkkis bargoaddis ovdal ohcama, oaččutgo etniidluomu áigge bálkká.

Muitte almmuhit bargoaddá etniidluomu 2 mánotbaji ovdal go luopmu álgá.

Sierraetniidruhta

Juos gárttat barggustat suonjardeami, kemikálaid dahje njoammudávdda vuložin, sáhtát báhcit eret barggus dalánaga, go leat áhpeheapmin. Dákkár dilis oaččut sierraetniidruđa.

Máná riegádeami maŋŋá

etniidluopmu joatkašuvvá sulaid 3 mánotbaji.

Eadnái máksojuvvo dán áigodagas etniidruhta.

Áhčiidruhta

Áhčči sáhtta doallat áhčiidluomu
oktiibuot eanemustá 54 árgabeaivvi dahjege sulaid 9 vahku.
Kela máksá áhčiidluomu áigge áhčiidruða.

Áhčči sáhtta leat áhčiidluomus 1–18 árgabeaivvi
nappo eanemustá 3 vahku seamma áigge,
go eadni lea luomus.
Sáhtat doallat dán oasi áhčiidluomus hávil
dahje juohkit dan eanemustá njealje oassái.

Juos leat juo doallán 18 árgabeaivvi luomu,
sáhtat doallat vel 36 árgabeaivvi lasi.
Sáhtat doallat daid dan maŋŋá,
go vanhemiidruhta lea nohkan.

Sáhtat doallat luomu hávil dahje guovtte oasis.
Juos it leat vel doallan olláge luomu,
sáhtat doallat visot 54 árgabeaivvi hávil.

Juos bearaš oažžu jumežiid,
Kela máksá áhčiidruða vel 18 árgabeaivvi lasi.
Dáid beivviid sáhtat doallat oktanaga etniin
dahje vanhemiidruða nohkama maŋŋá.

Doala áhčiidluomu ovdal go mánná lea 2 jagi.
Sáhtat ohcat áhčiidruða máhccevaččat.
Oza áhčiidruða goittotge
ovdal go mánná deavdá 2 jagi ja 2 mánotbaji.

Almmut bargoaddái áhčiidluomus
maŋimustá 2 mánotbaji ovdal go luopmu álgá.
Juos luopmu bistá 1–12 árgabeaivvi, de lea doarvái,
ahte almmuhat das ovtta mánotbaji ovddalgihtii.

Sáhtat ohcat áhčiidruða maiddái,
juos leat ovdamearkka dihte fitnodatdoalli,
bargguheapme dahje stuđeanta.

Vánhemiidruhta

Vánhemiidlupmui sáhtta báhcit juobbágoabbá vanhemiin.
Soai sáhttiba leat luomus maiddái vurohagaid.
Vánhemiidluopmu bistá 158 árgabeaivvi
nappo sulaid jahkebeali.
Kela máksá vanhemiidluomu áigodagas vanhemiidruða.
Go vanhemiidruhta nohká,
mánná lea sullii 9 mánnosaš.

Juos bearaš oažžu jumežiid,
Kela máksá vanhemiidruða 60 árgabeaivve
dahjege sulaid 10 vahku lasi.

Juos eadni fuolaha mánás okto,
son sáhtta leat vanhemiidluomus guhkit áigge.
Son sáhtta oažžut vanhemiidruða 54 árgabeaivvi
nappo sulaid 9 vahku guhkit áigge.
Gáibádussan lea, ahte mánás ii leat nannejuvvon áhčči
iige eatnis leat beallelaš, gii sáhtášii oažžut áhčiidruða.

Eadni ferte fitnat riegádahttima maŋŋá
doaktára dárkkisteamis
ja doaimmahit Kelai maŋnedárkkistanduodaštusa.
Kela dárbaša duodaštusa,
vai dat sáhtta máksit váhnemiidruða.

Oza váhnemiidruða maŋimustá
1 mánotbaji ovdal luomu álggaheami.

Oassevánhemiidruhta

Vánhemat sáhttiba maiddái bargat oasseáiggebarggu ja dikšut máná vurohagaid.
Dán áigodagas Kela máksá oassevánhemiidruđa goappáge vánhemii.
Oassevánhemiidruhta lea bealli dievasmearálaš vánhemiidruđas.

Doai sáhttibeahhti oažžut oassevánhemiidruđa, juos doai goabbáge oanideahppi bargoáiggi.
Bargoáigi ja bálká sáhttet leat 40–60 proseantta ollesáigásaš bargoáiggis ja bálkkás.

Doarjja adopšuvdnavánhemiidda

Kela doarju adopšuvdnamáná vánhemiid measta seamma láhkai go biologalaš vánhemiid.

Adopšuvdnavánhemat eaba sáhte oažžut etniidruđa, muhto soai oažžuba vánhemiidruđa guhkibut go dábálaččat.
Vánhemiidruhta máksojuvvo dan beaivvi rájes, go oaččut adopšuvdnamáná dikšui.
Adopšuvdnamáná áhčči sáhttá doallat áhčiidluomu nu mo earáge áhčit.

Juos adopteret máná olgoriikkas, de sáhtát ohcat Kelas ruđalaš doarjaga adopšuvnna goluide.

Bearašfrijavuodát ja doarjagat odđa lága mielde

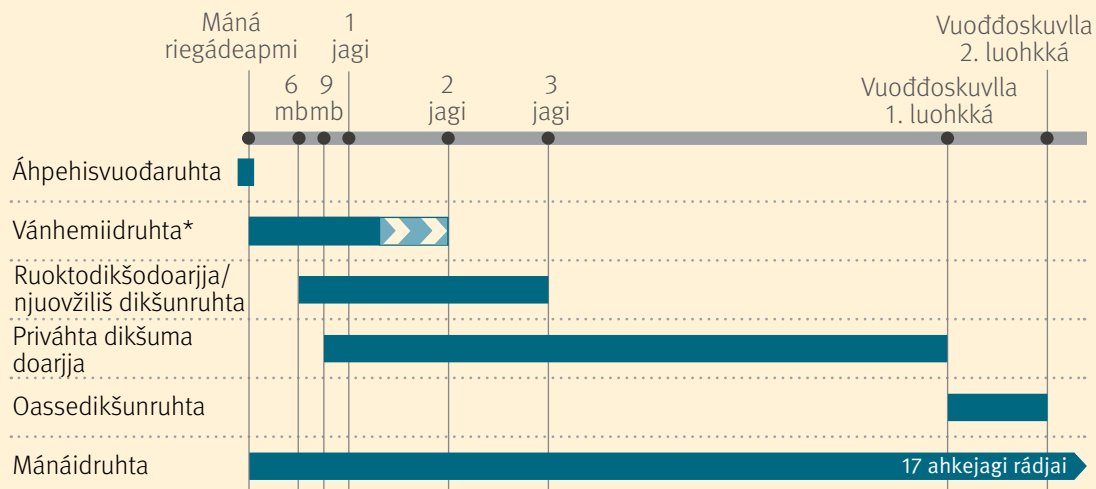
Dát doarjagat gusket du bearraša, juos

- rehkenastojuvvon áigi lea 4.9.2022 dahje dan maŋŋá
- váldibeahtti adopšuvdnamána dikšui 31.7.2022 dahje dan maŋŋá.

Juos mánná goittotge riegáda ovdal rehkenastojuvvon áiggi 29.7.2022 dahje dan maŋŋá, doarjagat mearrášuvvet boares lága vuodul.

Goas sáhtá oažžut doarjagiid?

Vulobealde lea govva, mas ovdanbuktojuvvo, man doarjaga Kela máksá vuosttas máná riegádeami áigge ja máná bajásšaddadettiin. Gova badjeoasis lea máná ahki. Ceahkit čujuhit, man ahkemuttus Kela máksá maidge doarjagiid.

* Vánhemat sáhttet oažžut vanhemiidruđa seammaáigásaččat eanemustá 18 árgabeavvi áigge.

Vánhemiidfrijja sáhtá doallat molsašuddi osiin dan rádjai, go mánná deavdá 2 jagi. Frijjavuohta juhkojuvvo vanhemiid gaskkas. Frijjavuođa sáhtá doallat osiin ja vurohagaid.

Áhpehisvuodaruhta

Áhpeheapme vánhen sáhtá báhcit áhpehisvuodafrijjavuhtii áramusta 30 árgabeavve nappo sulaid 5 vahku ovdal máná rehkenastojuvvon riegádanáiggi.

Áhpehisvuodafrijjavuođa áigge vánhen oažžu áhpehisvuodaruđa.

Dan máksojuvvo 40 árgabeavvis nappo sulaid 6,5 vahku.

Oza áhpehisvuodaruđa áiggil.

Kela máksá áhpehisvuodaruđa maŋálgiehtii eanemustá 2 mánotbáji áigodagas.

Dárkkis bargoaddis ovdal go ozat doarjaga, oaččutgo áhpehisvuodafrijjavuođa áigge bálkká.

Muitte almmuhit bargoadái áhpehisvuodafrijjavuođas maŋimustá 2 mánotbaji ovdal go álggahat frijavuođa.

Sierraáhpehisvuodaruhta

Juos gárttat barggustat suonjardeami, kemikálaid dahje njoammudávdda vuložin, sáhtá báhcit eret barggus dalánaga, go leat áhpeheapmin. Dákkár dilis oaččut sierraáhpehisvuodaruđa.

Máná riegádeami maŋŋá

áhpehisvuodafrijjavuohta joatkkašuvvá sulaid 1–2 vahku. Eadnái máksojuvvo dán áigodagas áhpehisvuodaruhta.

Odđa láchka bohtá fápmui 1.8.2022.

Juos bázát eret barggus ovdal dan, oaččut boares lága vuodul sierraetniidruđa. Dákkár dilis oaččut goittotge áhpehisvuoda- ja vanhemiidruđa odđa lága vuodul.

Vánhemiidruhta

Sáhtát álggahit vanhemiidfriijavuoda, go mánná lea riegádan. Vánhemiidfriijavuhtii sáhttá báhcit juobbágoabbá vanhemiin. Soai sáhttiba leat luomus maiddái vurohagaid.

Vanhemiidfriijavuolta bistá 320 árgabeaivvi nappo sulaid 14 mánotbaji. Goappáge vanhemas lea vanhemiidfriijavuoda beivviin bealli nappo 160 beaivvi.

Vánhen sáhttá luobahit nuppi vanhemiin 0–63 beaivvi dahje eanemustá 10,5 vahku.

Kela máksá vanhemiidfriijavuoda áigodagas vanhemiidruđa. Vánhemiidfriijavuoda sáhttá doallat molsašuddi osiin dan rádjai, go mánná deavdá 2 jagi. Soaba goittotge iežat bargoaddiin vanhemiidfriijavuodas.

Juos bearáš oažžu jumežiid, Kela máksá vanhemiidruđa 84 árgabeaivvi nappo sulaid 14 vahku lasi.

Juos vánhen fuolaha mánás okto, son sáhttá geavahit buot 320 árgabeaivvi ja leat guhkit áigge vanhemiidfriijavuodas. Son sáhttá luobahit nuppi olbmui, gii dikšu máná, eanemustá 126 vanhemiidruhtabeaivvi. Gáibádussan lea, ahte mánás ii leat nubbi nannejuvvon vánhen iige vanhemiin leat beallelaš, gii sáhtášii oažžut vanhemiidruđa.

Oza vanhemiidruđa áiggil. Kela máksá vanhemiidruđa maŋálgihtii eanemustá 2 mánotbaji áigodagas.

Odđa lága mielde Kela ii šat dárbbáš ohcamuša mielddusin maŋnedárkkistanduodastuša.

Oassevánhemiidruhta

Juos divššut máná oasi beavvis ja barggat oasseáigásaččat, sáhtát oažžut oassevánhemiidruđa. Oassevánhemiidruhta lea bealli dievasmearálaš vanhemiidruđas.

Sáhtát oažžut oassevánhemiidruđa, juos barggat eanemustá 5 diimmu beavvis. Go leat oassevanhemiidfriijavuodas ovtta beaivvi, dus gollá bealli vanhemiidruđabeavvis.

Doarjja adopšuvdnavánhemiidda

Kela doarju adopšuvdnamáná vanhemiid measta seamma láhkai go biologalaš vanhemiid.

Adopšuvdnavánhemat eaba sáhte oažžut áhpehisvuodaruđa, muhto soai oažžuba vanhemiidruđa oktiibuot 320 árgabeaivvi. Vánhemiidruhta sáhttá máksojuvvot dan beaivvi rájes, go oaččut adopšuvdnamáná dikšui.

Juos adopteret máná olgoriikkas, de sáhtát ohcat Kelas ruđalaš doarjaga adopšuvnna goluide.

Man olu doarjaga oažžu?

Sihke odđa ja boares lága mielde vanhemiidbeaiveruđaid mearri rehkenastojuvvo jahkeboaduid vuodul. Jahkeboadut oaivvildit du boaduid 12 mánotbaji áigodagas.

Juos sáhtát oažžut doarjaga ovdamearkka dihte miessemánu 2022 rájes, Kela rehkenastá doarjaga meari daid boaduid vuodul, maid don leat ožžon 1.4.2021–31.3.2022.

Doarjja lea álo unnit go bálká. Dábálaččat dat lea sulaid 70 % boaduin.

Doarjagii váikkuha maiddái dat, juos leat stuđeren dahje leamašan buozus dahje bargguheapmin. Unnimus doarjja lea 29,67 euro beaivvis dahje sulaid 742 euro mánotbajis. Ovdamearkka dihte stuđeanta oažžu dán veardde doarjaga.

Vanhemiidbeaiveruđas gesso vearru.

Bargái čoggo ealáhat ja jahkeluopmu dan áigodagas, go son lea vanhemiidluomus.

Juos oaččut vanhemiidfriijavuoda áigge bálká, Kela máksá doarjaga bargoaddái.

Mánáiddikšuma doarjagat bearašfrijjavuođaid maŋŋá

Vánhemiidfrijjavuođa maŋŋá sáhtát

- dikšut máná ruovttus ja oažžut ruoktodikšodoarjaga
- ordnet mánái priváhta árrabajásgeassima ja oažžut ruoktodikšo- dahje priváhta dikšuma doarjaga
- bargat eanemustá 30 diimmu vahkus ja oažžut njuovžilis dikšunruđa
- bidjat máná gieldda árrabajásgeassimii.

Dikšunfriija

Vánhemiidfrijjavuođa maŋŋá juobbágoabbá vánhemiin sáhttá báhcit dikšut máná bálkkáhis dikšunfriijavuhtii dassáži, go máná deavdá 3 jagi.

Almmut bargoaddái dikšunluomus maŋimustá 2 mánotbaji ovdal go dat álgá.

Ruoktodikšodoarjja

Ruoktodikšodoarjaga sáhtát ohat, juos vuollil 3-jahkásaš máná dikšojuvvo eará sajis go gieldda árrabajásgeassimis, ovdamearkka dihte ruovttus.

Dikšun sáhttá leat máná vánhen dahje gii nu eará, ovdamearkka dihte áhkku, áddjá dahje bálkáhuvvon dikšu.

Bearašfrijjavuođaodastus váikkuha maidái ruoktodikšodoarjagii, juos doai oažžubeahtti doarjagiid mánás odđa lága vuodul. Odđa lága vuodul sáhtát álggahit dikšunfriijavuođa ja oažžut ruoktodikšodoarjaga, go máná riegádeamis lea gollan 160 árgabeaivvi. Dalle máná lea sulaid 6 mánotbaji ahkásaš.

Ruoktodikšodoarjaga ii sáhte oažžut, juos máná lea gieldda árrabajásgeassimis.

Ruoktodikšodoarjja sisttisdoallá dikšunruđa ja dikšunlasi. ležat ruovttugielda sáhttá dan lassin máksit gielddalasi.

Dikšunruhta lea

- sulaid 350 euro mánotbajis ovtta vuollil 3-jahkásaš mánás
- sulaid 105 euro mánotbajis juohkehaš eará bearraša vuollil 3-jahkásaš mánás
- sulaid 67 euro mánotbajis juohke badjel 3-jahkásaš muhto vuollil skuvlaahkásaš mánás.

Dikšunlasi oažžu dušše ovtta mánás ja dat lea eanemustá sulaid 187 euro mánotbajis. Dikšunlasi mearri lea sorjavaš vánhemiid boađuin.

Muhtin gielddat mákset ruoktodikšodoarjaga lassin gielddalasi. Jeara ruoktogielladastat dahje Kelas, sáhtátgo oažžut gielddalasi.

Ruoktodikšodoarjagis gesso vearru.

Priváhta dikšuma doarjja

Sáhtát oažžut priváhta dikšuma doarjaga, juos máná divššus vástida bálkáhuvvon dikšu dahje priváhta árrabajásgeassinbáiki. Priváhta dikšuma doarjaga sáhttá oažžut, juos máná lea deavdán 9 mánotbaji, muhto lea ain vuollil skuvlaahkásaš. Doarjaga ii sáhte oažžut, juos máná lea gieldda árrabajásgeassimis.

Priváhta dikšuma doarjagii gullet dikšunruhta ja dikšunlassi.
Du ruovttugiela sáhtta dán lassin máksit gielddalasi.

Dikšunruhta lea sulaid 178 euro mánotbajis.
Juos mánná lea ovdaoahpahasagis
ja árrabajásgeassimis oasseáigásaččat,
dikšunruhta lea sulaid 66 euro mánotbajis.

Dikšunruđa lassin sáhtat oažžut
dikšunlasi eanemustá sulaid 150 euro mánotbajis.
Dikšunlasi mearri mearrašuvvá boađuid vuodul.
Juos oaččut unnit dikšunruđa,
de maiddái dikšunlassi lea uhcit.

Kela máksá priváhta dikšuma doarjaga bálkáhuvvon dikšui
dahje árrabajásgeassinbáikái.

Priváhta dikšuma doarjagis gesso vearru.

Njuovžilis dikšunruhta

Sáhtat oažžut njuovžilis dikšunruđa,
juos barggat eanemustá 30 diimmu vahkus
ja eará áiggiid divššot mánát.
Kela máksá njuovžilis dikšunruđa vuollil 3-jahkásaš mánás.

Njuovžilis dikšunruđa sáhtta máksit goappáge vanhemi.
Dalle goabbáge vanhén
galgá bargat oanehut bargobeavvi go dábálaččat.
Soai galgaba dikšut máná sierra áiggiid dahje sierra beivviid.

Njuovžilis dikšunruhta máksojuvvo bargoáiggi mielde.
Dikšunruhta sáhtta leat juogo sulaid 250 euro mánotbajis
dahje sulaid 167 euro mánotbajis dan mielde,
man olu gaskamearálaččat barggat vahkus.

Kela máksá njuovžilis dikšunruđa
dušše ovttá mánás ain hávil.

Njuovžilis dikšunruđas gesso vearru.

Oassedikšunruhta

Sáhtat oažžut oassedikšunruđa,
go leat barggus eanemustá 30 diimmu vahkus
máná dikšuma geažil.
Kela máksá oassedikšunruđa mánás
guhte lea 1. ja/dahje 2. luohkás skuvllas.

Oassedikšunruhta lea sulaid 98 euro mánotbajis.
Das gesso vearru.

Juos mánná buohccá

Juos mánát buohccá,
de sáhtát doalvut su dearvasvuodaguovddáži
dahje priváhta doaktárii.

Kela buhtte oasi priváhta doaktára mávssuin.
Lassin Kela buhtte oasi dálkasiid hattis.
Dearvasvuodaguovddáža divššu Kela ii buhtte.

Gaskaboddasaš dikšunluopmu

Juos vuollil 10-jahkásaš mánná buohccá fáhkka
ovdamearka dihte nurvui ja feberii,
de sáhtát báhcit eret barggus dikšut su.
Dát gohčoduvvo gaskaboddasaš dikšunluopmun.

Gaskaboddasaš dikšunluopmu lea eanemustá 4 beaivvi.
Eanaš bargoaddit mákset
gaskaboddasaš dikšunluomu áigge bálkká.
Kela ii mávsse doarjaga dán áigodagas.

Lossadit buohcci dahje lámes máná dikšun

Kela doarju lossadit buohcci dahje lámes máná dikšuma.

Kela doarjagat ja bálvalusat leat

- sierradikšunruhta vánhemi, guhte dikšu vuollil 16-jahkásaš máná
- vuollil 16-jahkásačča lápmásiiddoarjja
- gáibideaddji dálkkodanveajuiduhttin.

Daid birra mitaluvvo Buohcan ja veajuiduhttin -gihppagis.

Ealihandoarjja

Juos vanhemat earráneaba, soai sáhttiba mearridit, ahte mánát báhcet ássat dušše nuppiin vanhemiin. Dalle dat vanhén, gean luhtte mánná ii ása, máksá ealihanveahki dan vanhemi, gean luhtte mánná ássá. Vanhén, gean luhtte mánná ii ása, gohčoduvvo ealihangeatnegassan.

Muhtumin ealihangeatnegas ii mávsse ealihanveahki dahje ealihangeatnegas vanhén ii leat. Dalle Kela sáhttá máksit ealihandoarjaga dan vanhemi, geainna mánná ássá.

Kela máksá ealihandoarjaga, juos

- ealihangeatnegas vanhén ii leat máksán ealihanveahki
- ealihanveahkki lea uhcit go ealihandoarjja ealihangeatnegasa ruhtadili dihte
- dušše okta vanhén adoptere máná
- mánás ii leat nannejuvvon áhčči
- mánás lea nannejuvvon áhčči dahje eadni, muhto ealihanveahki ii leat sáhttán nannet.

Ealihandoarjja lea sulaid 172 euro mánotbajis máná guovdu. Ealihandoarjagis ii mana vearru.

Diehtun ealihangeatnegas vanhemi

Juos Kela máksá ealihandoarjaga, de dat bearrá ealihangeatnegasas mávssekeahhtá báhcán ealihandoarjagiid. Dat gohčoduvvojit ealihandoarjjavealgin.

Juos it nagot iežat ruhtadili dihte máksit ealihandoarjjavealggi Kelai, sáhtát ohcat Kelas máksinfriijavuoda.

Ohcan ja máksin

Oza buot mánnábearrašiid doarjagiid nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Dárkkis ohcamušas,
mat čuvvosat das galget leat mielde.
Čuvvosiid sáhttá maiddái sáddet neahttabálvalusas.

Sáhtát ohcat doarjaga maiddái skoviin,
man oaččut Kela doaimmahagain ja neahttasiidduin:

www.kela.fi/skovit

Kela poastačujuhhus lea

Kela

PL 10

00056 KELA

Sáhtát dikšut eanaš Kela-áššiid maiddái telefonna.

Go Kela lea gieđahallan du ohcamuša,
oaččut ruoktot mearrádusa.
Mearrádusas mitaluvvojit ealáhaga dahje doarjaga mearri,
ákkastallamat ja máksinbeaivi.
Oaččut mearrádusa maiddái dalle,
juos dutnje ii leat mieđihuvvon ealáhat dahje doarjja.

Kela máksá doarjagiid du bāņkokontui.

Mánáidruhta boahtá kontui dábálaččat
mánotbaji 26. beaivvi.
Juos bāņkkut leat dalle gitta
dahje juos máksinbeaivi lea bassebeaivvi maņņá,
mánáidruhta boahtá kontui juo árabut.

Almmut, juos du dilli nuppástuvvá

Juos du eallindilli nuppástuvvá, dat sáhttá váikkuhit Kela doarjagiidda, maid don oaččut. Nuppástus sáhttá guoskat ovdamearkka dihte ássama, boađuid, bargama dahje bearraša.

Muitte almmuhit nuppástusain Kelai. Sáhtát dahkat dan neahtas, telefovnnas dahje doaimmahagas.

Dus lea ovddasvástádus iežat bealis sihkkarastit, ahte Kelas leat rivttes dieđut. Dalle doarjja máksojuvvo dutnje rivttes sturrosažžan.

Juos mearrádusas lea feaila

Juos leat dan oaivilis, ahte Kela mearrádusas lea feaila, sáhtát ohcat nuppástusa mearrádussii.

Oaččut mearrádusa mielde rávvagiid das, mo nuppástus ohcojuvvo.

Juos dus leat jearaldagat, váldde vuos oktavuoda Kelai.

Neahtas sáhtát

- ohcat doarjagiid
- sáddet čuvvosiid
- dárkkistit du ohcamuša dili
- sáddet ságaid
- almmuhit nuppástusain
- heaittihit doarjaga.

Ná Kela bálvala

Neahtas

Loga Kela doarjagiid birra sámegillii:
www.kela.fi/davvisamegillii

Jeara ráđi:
www.kela.fi/kysy-kelasta

Rehkenastte doarjaga meari:
www.kela.fi/laskurit

Divššo áššiid neahtas:
www.kela.fi/neahtas

Čálit sisa neahttabálvalusaide

OmaKelai ja áigevárremii galgá čálihit sisa. Dárbbasat bānkodovddaldagaid dahje mobiilannehusa.

Veahkki áššiidikšumii

Juos áššiidikšun neahtas lea váttis, sáhtát oažžut dasa veahki:
www.kela.fi/neahtas

Gáiddusbálvalusas oaččut persovnnalaš rávvema ja bagadeami:
www.kela.fi/gaiddusbalvalus

Sáhtát addit nuppi olbmui vuoigatvuoda doaimmahit áššiid du beales.

Doaimmahagas

Dárkkis čujuhusaid ja rabasáiggiid:
www.kela.fi/doaimmahagas

Telefovnnas

Davvisámegielat telefonbálvalus Rabas vu–be diibmu 9–11.

020 634 2894

Várre telefonáiggi

Sáhtát sáddet Kelai rávdnjepastta ja bivddát, ahte dutnje váldojuvvo oktavuoha:
saame@kela.fi

Eará bálvalannummirat

Rabas vu–be diibmu 9–16.

Áigáiboahntindoarjja.....	020 692 207
Ássan.....	020 692 210
Bargguhisvuohta.....	020 692 210
Bearran.....	020 634 4940
Buohcan ja koarttat.....	020 692 204
Ealáhagat.....	020 692 202
Riikkaidgaskasaš dilit (vu–be diibmu 10–15).....	020 634 0200
Studeren ja vearjo-geatnegasvuohta.....	020 692 209
Váhnenvuohta.....	020 692 206
Veajuiduhttin ja lápmásiidovddut.....	020 692 205

Ringema ja ráiddus vuorddášeami mávssut mearrášuvvet du operáhtora hattiid mielde.

Kela davvisámegillii

Sámegielat neahttasiiddut:

www.kela.fi/davvisamegillii

Sámegielat gihppagat:

Almmolaš ássandoarjja

Áigái boahtindoarjja

Bargguhisvuohta

Buohcan ja veajuiduhttin

Ealáhagat ja eará doarjagat ealáhatoažžui

Fárren Supmii dahje Suomas olgoriikii

■ Mánnábearrašat

Stuđeren ja vearjogeatnegasvuohta

Sámegielat gihppagiid sáhtta čálihit

Kela neahttasiidduin:

www.kela.fi/saamenkieliset-esitteet